

VR 22 NOV 24

ANTWERP SYMPHONY ORCHESTRA & MARIAM BATSASHVILI, PIANO

*Liszt Préludes, pianoconcerto 1 &
Dvořák 6*

o.l.v. SHIYEON SUNG

VR 22 NOV 24

**ANTWERP SYMPHONY
ORCHESTRA &
MARIAM BATSASHVILI,
PIANO**

*Liszt Préludes, pianoconcerto 1 &
Dvořák 6*

o.l.v. **SHIYEON SUNG**

PROGRAMMA

FRANZ LISZT (1811-1886)

Les préludes

Pianoconcerto nr. 1 in Es

I. Allegro maestoso

II. Quasi adagio

III. Allegretto vivace; Allegro animato

IV. Allegro marziale animato

pauze 20 minuten

ANTONÍN DVOŘÁK (1841-1904)

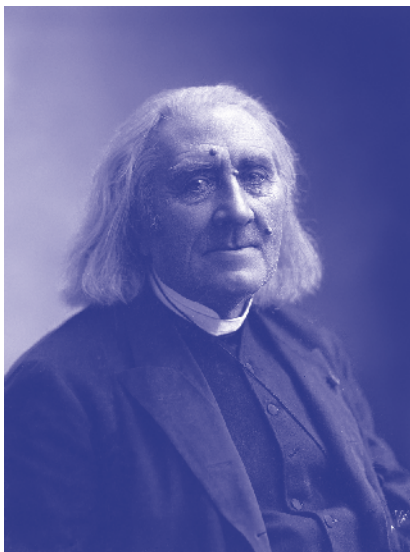
Symfonie nr. 6 in D, opus 60

I. Allegro non tanto

II. Adagio

III. Scherzo (Furiant)

IV. Finale: Allegro con spirito

DE ROMANTISCHE VOORKEUR: MUZIEK OM DE MUZIEK OF VERHALENDE MUZIEK?

De vraag of de muziek van Franz Liszt vandaag de dag populair is, of juist aan belangstelling verliest, is niet eenvoudig te beantwoorden. In de reacties op Liszts werken – neem zijn symfonische gedicht *Les Préludes* en het *Eerste Pianoconcerto* – zien we een breed scala aan gevoelens. Zijn virtuositeit roept bij

velen een diep respect op door de technische verfijning en de schittering van klankkleuren. Tegelijkertijd kunnen sommigen deze virtuositeit als oppervlakkig ervaren, alsof de muziek niet verder reikt dan een verblindende waterval van noten zonder substantiële diepte. Het plezier dat Liszt biedt, de 'spectaculaire show', wordt in de klassieke muziektraditie soms gezien als minderwaardig ten opzichte van een diepere, meer intellectueel geladen benadering van muziek.

Daarnaast ligt Liszts hang naar het grootse en dramatische bij sommige moderne luisteraars gevoelig: wat in de 19de eeuw bewondering afdwong, kan voor hedendaagse oren al snel overdreven, zelfs grotesk aandoen. Het roept vragen op over verfijnde smaak en muzikale subtiliteit. En dan is er de programmatische dimensie van zijn werk, waarin muziek en literatuur of andere kunstvormen in elkaar overvloeien. Dit programmatische aspect, waarin Liszt zijn muzikale thema's verbindt aan literaire ideeën, leidt tot scepsis bij wie vindt dat muziek 'puur' moet zijn, vrij van externe invloeden. Een stroming binnen de muziekkritiek ziet immers in 'absolute muziek', die alleen op zichzelf drijft, een hogere kunstvorm.

Een dergelijke opvatting doet echter weinig recht aan Liszt. Zijn virtuositeit, uitbundigheid, en programmatische aanpak zijn in essentie geen tekenen

van oppervlakkigheid. Integendeel: deze elementen weerspiegelen juist het culturele klimaat van zijn tijd. Liszt stond aan de wieg van de symfonische gedichten, waarvan *Les Préludes* het bekendste is. Met deze nieuwe vorm markeerde hij een cruciaal moment in de muziekgeschiedenis van de 19de eeuw en belichaamde hij het verlangen naar grootschalige muzikale expressie en nieuwe manieren om de kunsten te verenigen. Zijn werk resoneerde in een tijdperk waarin grote concerten en de interactie tussen verschillende kunstvormen de norm werden.

Toch geldt de keuze om Liszt te spelen, en dan specifiek *Les Préludes*, niet meer als het gedurfde statement dat het ooit was. Bij sommigen roept de monumentaliteit en dramatiek van *Les Préludes* het beeld op van een '*wolk van klanken*', een werk dat lijkt te bezwijken onder zijn eigen gewicht.

Toch getuigt Liszt hier van een pioniersgeest, zowel in orkestratie als in muzikale vernieuwing. Hij voegde nieuwe instrumenten, zoals harp en uitgebreid slagwerk, aan het orkest toe, iets wat tot dan toe voorbehouden was aan de operamuziek. Ook vond hij nieuwe vormen, waaronder een vernieuwde sonatevorm waarin de delen in elkaar overlopen zonder onderbreking. De oorspronkelijke rol van *Les Préludes* als inleiding tot een koorwerk (*Les quatre éléments*) maakt duidelijk hoe sterk Liszt vasthield aan het idee van programmatische muziek, ook al kreeg het stuk later een nieuwe associatie met het gedicht *Les Préludes* van Alphonse de Lamartine. Kijkend naar de plaats van Liszt in de muziekgeschiedenis, kunnen zijn programmatische keuzes en vernieuwende stijl niet zomaar als willekeurig worden weggezet. Ze typeren een tijdperk dat de grenzen van artistieke vormen onderzocht en verlegde.

Precies binnen deze context krijgt *Les Préludes* betekenis als werk dat zich tussen het verleden en de toekomst bevindt – een werk dat de weg vrijmaakt voor een nieuwe muziektaal, terwijl het stevig verankerd blijft in zijn tijd. En zo komen we bij zijn *Eerste Pianoconcerto*.

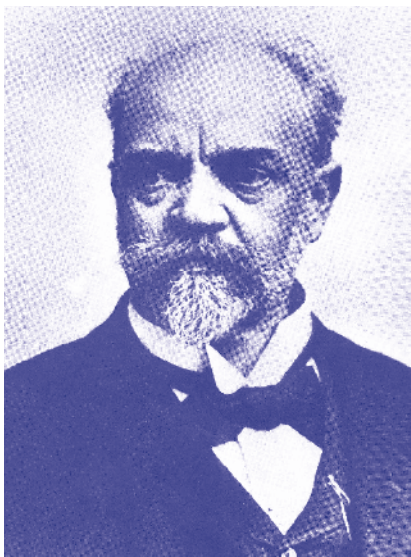
HET EERSTE PIANOCONCERTO - REVOLUTIE OP DE TOETSEN

Liszts *Eerste Pianoconcerto in Es-majeur* wordt vaak, niet zonder ironie, het '*triangelconcert*' genoemd vanwege de opvallende rol van de triangel in het Scherzo. Hiermee breidde Liszt de orkestrale mogelijkheden aanzienlijk uit. Dit ongebruikelijke detail deed in het conservatieve Leipzig, waar Liszt met enige reserve werd ontvangen, meteen stof opwaaien. Toen Julius Rietz, dirigent van het Gewandhausorchester, de zaal verliet uit protest,

omringde een zweem van controverse en sensatie het werk al vanaf de eerste uitvoering.

Het concerto ontstond geleidelijk over meer dan twintig jaar. In een brief uit 1832 verwijst Liszt al naar zijn ideeën voor het werk, en een vroege versie uit 1835 toont overeenkomsten met Beethovens *Vijfde Pianoconcerto* in dezelfde toonsoort, Es groot. Hierin weerklinkt een heldhaftige toonzetting, een echo van Beethoven. In 1839 bracht Liszt een baanbrekende verandering aan door de afzonderlijke delen samen te voegen tot één doorlopend geheel, wat in zijn tijd revolutionair was. De uiteindelijke versie van 1855, gepresenteerd in Weimar met Liszt zelf aan de piano, getuigt van zijn ervaring als dirigent en de fijnzinnige balans die hij wist te creëren tussen orkest en solist. De structuur van het concerto toont Liszts concept van het 'cyclische principe', waarin

thema's door het hele werk terugkeren en in verschillende gedaantes herhaald worden. Het hoofdthema van het openingsdeel weerklinkt bijvoorbeeld in het *Allegro marziale*, terwijl in het *Quasi Adagio* een pianosolo de lyriek van een Bellini-aria oproept. In een brief uit 1857 beschrijft Liszt deze thematische samenhang als een kenmerk van zijn muzikale vormdenken, dat hij als 'organisch' en 'noodzakelijk' beschouwde. Dit cyclische principe zou later door andere componisten worden omarmd en verder ontwikkeld.

DVOŘÁK EN DE ZESDE SYMFONIE: NAAR EEN SLAVISCHE IDENTITEIT

In augustus 1880 begon Antonín Dvořák aan zijn Zesde Symfonie, een werk dat slechts enkele maanden later voltooid zou worden en werd opgedragen aan dirigent Hans Richter. De Zesde markeert een periode waarin Dvořák de invloeden van Wagner en Liszt van zich af probeert te schudden. Met deze symfonie startte zijn 'Slavische periode', een tijd waarin hij zijn identiteit als

Tsjechisch componist verder exploreerde zonder in clichés van nationaal particularisme te vervallen. De Furiant, een Tsjechische volksdans, biedt het fysieke silhouet van dit karakter; de geest ervan doorklinkt echter in de hele symfonie, verweven met typische ritmes en een sfeer die onlosmakelijk verbonden blijft met Dvořáks Tsjechische wortels.

JASPER GHEYSEN

SHIYEON
SUNG
dirigent

De Zuid-Koreaanse dirigent Shiyeon Sung is een echte pionier in haar vak. Ze is de eerste vrouwelijke dirigent uit Zuid-Korea die de sprong maakt naar het podium van internationaal gerenommeerde orkesten, waaronder het Koninklijk Concertgebouworkest, het Orchestre Philharmonique de Radio France, het Los Angeles Philharmonic, het Konzerthausorchester Berlin en de Bamberger Symphoniker. In 2007 werd ze benoemd tot assistent-dirigent bij het Boston Symphony Orchestra, wat haar reputatie als een van de opkomende talenten in het internationale muziekcircuit nog versterkte. Kort daarvoor had Shi-yeon Sung de Internationale Dirigentenwettbewerf Sir Georg Solti en de Mahler Competition in Bamberg

gewonnen. Tijdens haar driejarig verblijf in Boston begon ze een nauwe samenwerking met het Seoul Philharmonic Orchestra en dirigeerde ze het openingsconcert in 2007. In 2009 stelde het orkest speciaal voor haar een functie als assistent-dirigent in, die zij tot 2013 vervulde. Sung was aangesteld als chef-dirigent van het Gyeonggi Philharmonic Orchestra van 2014 tot 2017. Sinds 2023 is ze de eerste gastdirigent van het Auckland Philharmonia Orchestra. De afgelopen weken reisde ze mee op tournee met het Antwerp Symphony Orchestra naar Ljubljana, Salzburg, München en Bregenz.

MARIAM

BATSASHVILI

piano

Mariam Batsashvili kreeg internationale erkenning tijdens het Franz Liszt Pianoconcours 2014 in Utrecht. Haar muzikantschap lijkt rechtstreeks contact te maken met het hart van de luisteraar, en haar klankpalet, doordachte interpretaties en verbluffende touch verrukken haar publiek. Als BBC New Generation Artist maakte ze belangrijke debuten op het Cheltenham Festival met het BBC Symphony Orchestra en op de BBC Proms. Als ECHO "Rising Star" soliste trad ze op in de belangrijkste concertzalen van Europa. Tegenwoordig is ze een graag geziene gast op toonaangevende internationale festivals en muziekpodia in het Verenigd Koninkrijk, Europa en Azië. In 2011 won ze de eerste prijs van het Internationale Franz Liszt Concours voor

jonge pianisten in Weimar en in 2015 ontving ze de prestigieuze Arturo Benedetti Michelangeli Award. Haar vastberadenheid om de waardevolle technieken die ze van haar leraren kreeg te delen en door te geven aan de volgende generatie leidde haar tot een creatief gebruik van sociale media: elke week neemt ze een video van een minuut op waarin ze een specifieke aanpak voor een specifiek probleem belicht. Mariam Batsashvili is een officiële Yamaha-artiest en neemt exclusief op voor het Warner Classics Label.

MUSICI

Concertmeester

Lisanne Soeterbroek

Eerste viool

Maria Kouznetsova

Christophe Mourguiart

Filipe Costa Raposo

Nana Hiraide

Yuko Kimura

Mara Mikelsone

Minori Yamato

Giannis Antonopoulos

Dante Cáceres

Roberto Quartararo

Ophélie Sanchez

Pierre Vopat

Tweede viool

Orsolya Horváth

Miki Tsunoda

Liesbeth Kindt

Ilse Pasmans

Marjolijn Van der Jeught

Maartje van Eggelen

Frederic Van Hille

Hanneke Verbueken

Matteo Marra

Clara Pérez Campuzano

Lilyana Popdimitrova

Jeroen Vernimmen

Altviool

Sander Geerts

Ayako Ochi

Rajmund Glowczynski

Elaine Ng

Natalia Buga

Wu Di

Dino Dragovic

Marija Krumes

Krzysztof Kubala

Lisbeth Lannie

Francisca Barata Feyosde

Cello

Raphael Bell

Marc Vossen

Olivier Robe

Dieter Schützhoff

Birgit Barrea

Mar Bonet Silvestre

Diego Liberati

Maria Mudrova

Contrabas

Ioan Baranga

Vlad Rațiu
Jaroslaw Mroz
Tadeusz Bohuszewicz
Julita Fasseva
Andrei Mihai Jîlîie

Fluit

Edith Van Dyck
Charlène Deschamps
Peter Verhoyen

Hobo

Eric Speller
Dimitri Mestdag

Klarinet

Nele Delafonteyne
Raül Verdú Sellés

Fagot

Oliver Engels
Tobias Knobloch
Hoorn
Michaela Bužková
Eliz Erkalp
Koen Cools
Jean-Baptiste Humbert
Koen Thijs
Ana María Muñoz Koniarska

Trompet

Alain De Rudder
Luc Van Gorp

Trombone

Dominique Capello
Adrián Castro Capuz
Roel Avonds

Tuba

Bernd Van Echelpoel

Pauken

Pieterjan Vranckx

Slagwerk

Cristiano Menegazzo
Dámaso Escauriaza
Renato Dias Penêda
Tom Pritchard

Harp

Samia Bousbaïne

BINNENKORT IN CCHA!

KLASSIEK EN LETTEREN & CONTEXT

VR 29 NOV 24

20 u - parketzaal 1

I SOLISTI, BALDER DENDIEVEL, ^{Hobo} &
SIMONE MILSDOCHTER *Metamorfosen*

Wervelende woordkunst door Simone Milsdochter, virtuoze tonen op de hobo door Balder Dendievel, nieuwe muziek door een nieuwe generatie componisten, zandtekeningen die voor het oog van de toeschouwer ontstaan en weer verdwijnen: met deze ingrediënten komen personages als Pan, Bacchus en Narcissus voorbij in een fantasierijke voorstelling rond de *Metamorphoses* van Ovidius.

ZO 08 DEC 24

16 u - parketzaal 2

EVA VANDUREN *De CCHA.t-sessies #2 Daniel Demoustier*

Na een succesvolle openingseditie van de talkshow met gastvrouw Eva Vanduren en de verfrissende blik van haar eerste genodigde Meryame Kitir, verwachten we Daniel Demoustier, reporter-cameraman met Hasseltse roots die de voorbije decennia brandhaarden van conflict in beeld bracht. Het doel is andermaal een meanderende beschouwing over waarden en meerwaarde aan de hand van enkele boeken, een plaat en een film.

DO 19 DEC 24

20 u - St-Quintinuskathedraal

LaReverdie *Stella Nova – Kerstconcert*

Vier elegante Italiaanse vrouwenstemmen die zichzelf ook begeleiden op luit, vedel, draailier, blokfluit, harp en klokken, brengen middeleeuwse voorstellingen rond het kerstgebeuren terug tot leven in een winters en feestelijk concert aan de vooravond van de vakantie. Muzikale gotiek in de het stemmige kader van de Sint-Quintinuskathedraal.

VOLG CCHA OP

#cultuurcentrumhasselt